

BRAVIDA NORGE AS

RAPPORT OG REDEGJØRELSE
1.1.2023-31.12.2023

ÅPENHETSLOVEN

Innhold

1. INNLEDNING	2
2. GENERELL INFORMASJON OM BRAVIDA.....	4
3. REDEGJØRELSE FOR AKTSOMHETSIVURDERINGEN	5
3.1 Overordnet om aktsomhetsvurderinger	6
3.2 Bravidas leverandørkjede.....	7
3.3 Aktsomhetsvurderinger.....	8
3.4 Resultater av aktsomhetsvurderingen	8
3.4.1 Kartlagte brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	8
4. TILTAK FOR Å STANSE, FOREBYGGE ELLER BEGRENSE NEGATIVE KONSEKVENSER.....	9
4.1 Prioriteringer	9
5. OVERVÅKING AV GJENNOMFØRING OG RESULTATER AV TILTAK	10
5.1 Rutine for overvåking	10
6. KOMMUNIKASJON MED INTERESSEENTER OG RETTIGHETSHAVERE	10
7. GJENOPPRETTING OG ERSTATNING	10
8. STYRETS BESLUTNING OG SIGNERING AV REDEGJØRELSE.....	11

1. INNLEDNING

Åpenhetsloven pålegger store selskap som Bravida en informasjonsplikt om aktsomhetsvurderinger. Allmennheten gis tilgang til informasjon om hvordan Bravida håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i sin verdikjede.

Som følge av Åpenhetsloven forsterker Bravida Norge egen innsats. Styret i Bravida har besluttet retningslinjer for aktsomhetsvurderinger med hensyn til grunnleggende menneskerettigheter, ILOs kjernekonvensjoner, FNs barnekonvensjons artikkel 32 og nasjonal lovgivning for arbeidstakerrettigheter som gjelder leverandørkjede.

For å sikre samsvar med Åpenhetsloven benytter vi OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv og EUs retningslinjer for CSR (Corporate Social Responsibility).

Våre prioriterte områder innen bærekraft

Bravida skal lede veien innen bærekraft i vår bransje. Bærekraftarbeide er fokusert mot tre prioriterte områder koplet til Paris-avtalen, FNs globale bærekraftsmål, FN Global Compact, FNs retningslinjer og ILO-konvensjonene, OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv og Åpenhetsloven.

Klima, energi og ressursutnyttelse

Langsiktige mål

Bravida er klimanøytrale i hele verdikjeden i 2045.

Målområder

- Kundetilbud klima og energieffektive tekniske løsninger
- Energiforbruk i egne lokaler
- Elektrisk bilpark
- Materieell og avfallsreduksjon

Sosialt ansvar

Langsiktige mål

Bravida er en utviklende, inkluderende og sikker arbeidsplass der medarbeidere trives og utvikles.

Målområder

- Helse og sikkerhet
- Likestilling, mangfold og inkludering
- Medarbeiderutvikling

Forretningsetikk og åpenhet

Langsiktige mål

Bravida oppfattes som en troverdig og ansvarsfull aktør, god forretningspartner og markedsleder innen forretningsetikk. Bravida stiller samme krav til leverandørkjeder som til vår egen virksomhet.

Målområder

- Forretningsetikk og styring
- Leverandørkjede

For mer informasjon om Bravida og [bærekraftsrapport konsern 2023](#).

2. GENERELL INFORMASJON OM BRAVIDA

Åpenhetsloven § 5a: Generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for å håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Organisering

Bravida Norge AS er organisert som et aksjeselskap med forretningsadresse Lørenveien 73, 0580 Oslo. Bravida Norge har 3640 ansatte. Bravida Norge AS er et datterselskap av Bravida Norge Holding AS som eies av Bravida AB. Det ultimate morselskapet i konsernet er Bravida Holding AB som er et børsnotert selskap på Nasdaq Stockholm.

Konsernledelsen er lokalisert i Stockholm.

For mer informasjon om Bravida og organisering <https://www.bravida.no/om-bravida/organisasjon/>

Vår virksomhet er del av det organiserte arbeidslivet og er tilsluttet arbeidsgiverforeningen Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) gjennom landsforeningene NHO Elektro og NHO Byggenæringen (via bransjeforeningene Rørentreprenørene Norge og VKE – Ventilasjon, Kulde og Energi).

Bravida er en tariffbundet virksomhet med tariffavtaler med fagforeningene EL og IT Forbundet og Fellesforbundet for våre produksjonsmedarbeidere og fagorganisasjonene NITO (Norges ingeniør- og teknologiorganisasjon) og IE&FLT (Industri Energi og Forbundet for Ledelse og Teknikk) for administrativt ansatte. Vi stiller strenge krav til HMS og tilrettelegging for et godt psykisk og fysisk arbeidsmiljø. Tillitsvalgte og verneombud er representerte i vårt Arbeidsmiljø- og Bedriftsutvalg. Bravida er også godkjent som opplæringsbedrift og har et høyt antall lærlinger i vår virksomhet over hele landet.

Bravida Norges ledelsessystemer for hhv kvalitet og miljø er sertifisert iht ISO 9001 og ISO 14001.

Driftsområde

Vårt driftsområde er bygg- og anleggsarbeider hvor vi er en totalteknisk entreprenør med leveranse av alle teknikkområder innenfor elektro- og VVS-installasjoner for prosjekt- og servicemarkedet.

Rutiner/retningslinjer

Arbeidet med Åpenhetsloven er koordinert på bransjenivå, og vi bruker bransjeorganisasjonenes fellesløsninger og maler i vårt arbeid.

Våre rutiner og retningslinjer er forankret hos styret, daglig leder og ledergruppen i Bravida Norge AS. Fundamentet for disse er nedfelt i [Bravidas etiske retningslinjer](#).

Bravida har implementert obligatoriske e-læringskurs for alle ansatte i etiske retningslinjer, bærekraft og informasjonssikkerhet.

Våre rutiner omfatter fordeling av ansvar og arbeidsoppgaver i vår virksomhet, kartlegging og vurdering av negativ påvirkning/skade fra egen virksomhet, leverandørkjeder og forretningsforbindelser, samarbeid om gjenoppretting og erstatning der det er påkrevet, stansing/forebygging av negativ påvirkning/skade, overvåkning av gjennomføring og resultater samt kommunisering av hvordan påvirkningen er håndtert og behandling av informasjonskrav.

I Bravida har vi en enhetlig innkjøpsprosess og et felles innkjøpssystem i hele konsernet. Bravidas sentrale nordiske innkjøpsavdeling spiller en viktig rolle i innkjøpsprosessen. De forhandler med leverandørene og inngår rammeavtaler innen elektro, rør og ventilasjon/kjøling, samt indirekte materiell. Innkjøpsavdelingen i Norge samarbeider tett med konserninnkjøp.

Når det gjelder tjenesteleverandører, jobber vi dels på sentralt nivå, dels på lokalt nivå, alt etter tjenestetype. Underentreprenører kjøpes ofte inn på lokalt nivå. Før kontrahering av underentreprenører utfører vi påseplikt for å sikre at underentreprenøren tilbyr lønns- og arbeidsvilkår iht allmenngjøringsloven av tariffavtaler m.v. Det foretas også stikkprøver og kontroller underveis i oppdraget.

I våre kontrakter stiller vi krav knyttet til Åpenhetsloven gjennom spesielle kontraktsbestemmelser. Bestemmelsene sikrer vår virksomhet tilgang til våre leverandørers, inkludert underleverandørers, aktsomhetsvurderinger der de er omfattet av Åpenhetsloven og informasjon om leverandørers varekjøp og leverandørkjeder der de ikke er omfattet av loven. Våre spesielle kontraktsbestemmelser inkluderer også krav til lønns- og arbeidsvilkår (påseplikt) og internkontroll, sikkerhet, helse og arbeidsmiljø for arbeid som skjer i Norge.

Ved inngåelse av leverandøravtaler må våre leverandører besvare et egenerklæringsskjema, signere våre kontraktsvilkår og våre Etsiske retningslinjer for leverandører og deres respektive underleverandører. For mer informasjon om Bravida og etikk <https://www.bravida.no/barekraft/etikk/>

Bravida har implementert rutine for varsling. For mer informasjon om Bravida og varsling <https://www.bravida.no/om-bravida/vare-verdier/varsling/>

Bravida har implementert rutine for GDPR/personvern. For mer informasjon om Bravida og personvern <https://www.bravida.no/om-bravida/personvernerklaring/>

Bravida stiller strenge krav til etterlevelse av helse, miljø og sikkerhet for å sikre at ansatte skal ha en trygg arbeidsplass og et godt arbeidsmiljø hvor ansattes arbeidstakerrettigheter er ivaretatt og følges opp på alle ledernivå. For mer informasjon om Bravida og HMS <https://www.bravida.no/om-bravida/hms-i-bravida/>

3. REDEGJØRELSE FOR AKTSOMHETSVURDERINGEN

Åpenhetsloven § 5b: Opplysninger om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som virksomheten har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger

3.1 Overordnet om aktsomhetsvurderinger

Bravida deltar i samarbeidsmøter med bransjen for kartlegging av leverandørkjeder og aktsomhetsvurderinger. Vi bygger vår kartlegging på informasjon fra nærmeste leverandør, på informasjon i Startbank og anerkjente vareregistre.

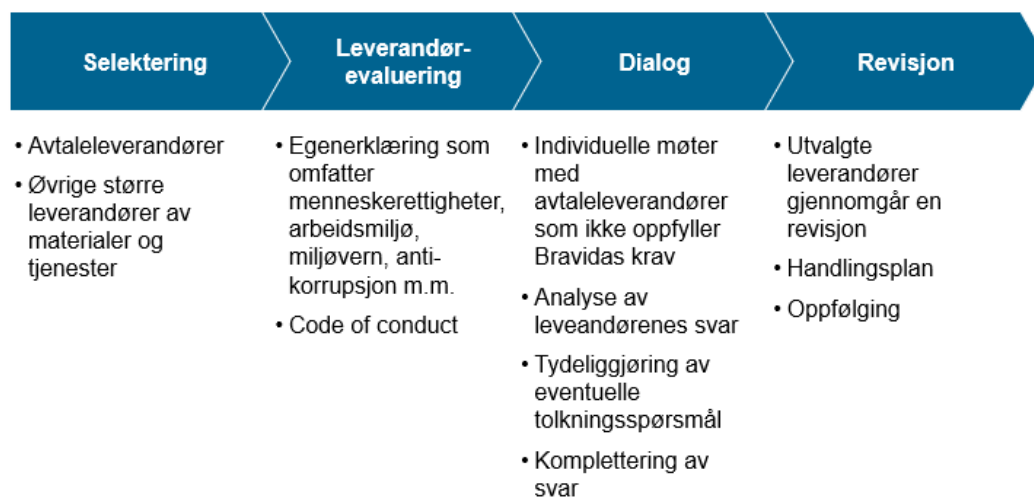
Vi anvender tilgjengelig informasjon fra bransjeforeninger og øvrige forretningspartnere og aktører som grunnlag for vårt interne arbeid. Vi har prioritert kartlegging av verdikjeder knyttet til vår kjernevirksomhet for produktleveranser og tjenesteleveranser. Vi støtter oss for øvrig på kartleggingsarbeidet som skjer på bransjenivå, hvor VVS-produkter, elektroprodukter og solcelleprodukter er prioritert med grunnlag i vesentlig risiko for negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold samt miljømessige forhold.

Gjennom samarbeidsmøter med våre største leverandører som omfatter vår kjernevirksomhet (representerer ca 80%) har vi innsyn i deres aktsomhetsvurdering av sin leverandørkjede vedr landrisiko (menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold), men også miljørisiko (sårbare produktgrupper, som er belastende for miljø, f.eks. råvarer, transportkjeder, HMS og kvalitet).

Samarbeidet omhandler også etablering av en felles database i bransjen for miljøsertifiserte produkter som f.eks. EPD eller tilsvarende.

Leverandørene består av de ledende grossistene i Norge, Heidenreich, Onninen, Brødrene Dahl, Solar, Berggård Amundsen og Ahlsell.

Prosess for evaluering og oppfølging av leverandørkjeden

Leverandørevaluering

Evalueringen og egenerklæringen omfatter syv områder:

- Styring
- Antikorrupsjon
- Arbeidsvilkår
- Arbeidsmiljø
- Menneskerettigheter
- Miljøvern
- Kvalitetssikring

Dialog

I de tilfeller en avtaleleverandør ikke når opp til Bravidas krav i selverklæringen innledes en dialog med gjennomgang av spørreskjemaet, virksomhetens svar og eventuelle tydeliggjøringer. Leverandøren kompletterer sine svar. I det tilfellet dette ikke er tilstrekkelig for å oppnå minimumskravene, opprettes en handlingsplan for videre oppfølging av den aktuelle leverandøren.

Revisjon

Ut ifra en risikobasert tilnærming gjennomføres revisjoner av utvalgte leverandører. En gapanalyse opprettes, og oppfølging med leverandøren gjøres etter to måneder. Dette arbeidet gjøres av innkjøp i Norge med støtte fra konserninnkjøp.

3.2 Bravidas leverandørkjede

Den største andelen (ca 80%) av materiellkjøp av elektro- og VVS-produkter gjøres fra våre hovedgrossister (leverandører) registrert i Norge. Det gjennomføres jevnlig samarbeidsmøter også med konserninnkjøp og med de største norske leverandørene for å sikre at de utfører aktsomhetsvurderinger i leverandørkjeden, med målsetning om at det skal jobbes med å få oversikt og kontroll helt tilbake til første produksjonsledd og råvareproduksjon.

Resterende produktmaterieell kjøpes fra anerkjente leverandører registrert innenfor EU. De største leverandørene har signert og forpliktet seg til å overholde våre Etske retningslinjer for leverandører og deres respektive underleverandører, som blant annet stiller krav til overholdelse av menneskerettighetene og anstendige arbeidsforhold, etikk, kvalitet og miljø.

For tjenesteleverandører i Norge gjøres innkjøp lokalt i samarbeid med sentralt innkjøp.

3.3 Aktsomhetsvurderinger

Selektering

Bravida velger mottakere av vårt egenerklærings skjema med fokus på strategiske leverandører med innkjøpsavtale og innkjøpsvolum over NOK 3 mill. Nivået er satt ut fra en avveining mellom volumdekning og et håndterbart nivå. Som en del av evalueringen skal leverandøren signere Bravidas Etsiske retningslinjer for leverandører og deres respektive underleverandører..

3.4 Resultater av aktsomhetsvurderingen

76% av leverandører med innkjøpsvolum over kr 3 mill har besvart egenerklærings skjema, og 41% har signert våre Etsiske retningslinjer. Evaluering av besvarelsene og manglende besvarelser danner grunnlag for videre oppfølging. Dette gjelder produktleverandører innenfor våre kjerneområder prosjekt og service.

Vi utfører påseplikt iht Allmenngjøringsloven og likebehandlingsprinsippet overfor tjenesteleverandører. Ved evt. funn av avvik i lønns- og arbeidsforhold bes leverandøren om å rette opp dette. Hvis ikke dette gir ønskede resultater, foretas en revisjon av angjeldende tjenesteleverandør. Hvis ikke dette bidrar til at forholdene utbedres, vurderes terminering av kontrakt.

3.4.1 Kartlagte brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Det er ikke avdekket brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i vår kartlegging av leverandørkjede (produktleverandører) i denne rapporteringsperioden.

Det er i perioden ikke avdekket brudd på anstendige lønns- og arbeidsvilkår hos våre tjenesteleverandører, men i løpet av 1. halvår 2024 har to bemanningsforetak blitt utelukket fra videre leveranser til Bravida.

3.4.2 Vesentlig risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Vi vil overvåke produkter som produseres i høyrisikoland iht FNs globale indekser, ITUC, ILO m fl. Dette gjelder for eksempel enkelte sprinklerprodukter, VVS-produkter og elektroprodukter, solcelledeler og sammensatte produkter som varmepumper, LED-belysning og lysarmaturer.

4. TILTAK FOR Å STANSE, FOREBYGGE ELLER BEGRENSE NEGATIVE KONSEKVENSER

Åpenhetsloven § 5c: Opplysninger om eventuelle tiltak virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser eller begrense vesentlig risiko for negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene

Følgende tiltak er iverksatt ifm vår kartlegging av leverandørkjeder i rapporteringsperioden:

- Oppfølging av avtaleleverandører som ikke har besvart egenerklæringsskjema og/eller signert våre COC.
- Oppfølging av våre tjenesteleverandører, utføre påseplikt iht Allmenngjøringsloven og likebehandlingsprinsippet ift. Lønns- og arbeidsvilkår.
- Gjennomført egne aktsomhetsvurderinger av leverandører i forbindelse med egenimport med tilhørende risikovurdering. Egenimport utgjør 1% av vårt totale innkjøpsvolum.
- Våre kontraktsmaler stiller krav knyttet til Åpenhetsloven gjennom spesielle og skjerpede kontraktsbestemmelser.
- Løpende interessentdialoger med våre kunder og andre samarbeidspartnere.
- Samarbeidsmøter med bransjeorganisasjonene, leverandører og øvrige bransjeaktører.
- Samarbeide for etablering av en felles database i bransjen for miljøsertifiserte produkter som f.eks. EPD eller tilsvarende.

4.1 Prioriteringer

- Fortsette samarbeidsmøter i bransjenettverket for å kartlegge videre produkttyper innenfor elektro og VVS fra land med geografisk risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.
- Vi vil følge NHO Byggenæringen (Rørentreprenørene) og NHO Elektro sine seminarer om arbeidet med videre kartlegging av verdikjeder på bransjenivå, som grunnlag for videre kartlegging og prioritering av vårt bedriftsinterne arbeid med aktsomhetsvurderinger i våre verdikjeder. Tiltakene forventes å bidra til økt mulighet til å fange opp risiko for brudd på de formål Åpenhetsloven skal ivareta og bidra til å rette opp negative konsekvenser der det er påkrevet.
- Fortsette samarbeide om å få etablert en felles database for bransjen.

Målsetningen er å kartlegge hele verdikjeden helt ut til råvareproduksjon. Dette er en trinnvis prosess da det er en lang og kompleks verdikjede som skal kartlegges.

5. OVERVÅKING AV GJENNOMFØRING OG RESULTATER AV TILTAK

Resultater fra interessentdialoger og aktsomhetsvurderinger gjennomgås med øvrige fagansvarlige i toppledelsen i Bravida Norge. Tiltak iverksettes basert på funn og tilbakemeldinger fra leverandørevalueringen og dialogmøter.

Resultat fra dialogmøter

Innkjøp i Norge overvåker og følger opp dialogmøter for avtaleleverandører som ikke når opp til Bravidas krav i egenerklæringen. I de tilfeller besvarelsen ikke er tilstrekkelig for å oppnå minimumskravene opprettes en handlingsplan for videre oppfølging av den aktuelle leverandøren.

Resultater fra revisjoner

Resultater fra revisjoner av utvalgte leverandører overvåkes og følges opp av innkjøp i Norge.

5.1 Rutine for overvåking

Rutine for overvåking er beskrevet i vår rutine for oppfyllelse og etterlevelse av plikter i henhold til krav i Åpenhetsloven.

6. KOMMUNIKASJON MED INTERESSENER OG RETTIGHETSHAVERE

For å sikre god kommunikasjon med våre interessenter gjennomfører Bravida årlige interessentdialoger med ansatte, kunder, leverandører, styret, eiere og øvrige samarbeidspartnere.

Informasjon om eventuelle endringer i vår aktsomhetsvurdering vil kommuniseres og tilgjengeliggjøres på vår nettside og intranett for å sikre tilgang til oppdatert informasjon for alle ansatte og øvrige interessenter. For henvendelse vedr. informasjon og innsynsrett apenhetsloven@bravida.no

Rettighetshavere som eventuelt får sine menneskerettigheter krenket eller hvor negative konsekvenser avdekkes i våre aktsomhetsvurderinger, skal følges opp med tiltak.

7. GJENOPPRETTING OG ERSTATNING

Gjenoppretting og erstatning ved eventuelle brudd på menneskerettigheter/negative konsekvenser hvor dette avdekkes i våre aktsomhetsvurderinger, kommuniseres med tiltak og oppfølging.

8. STYRETS BESLUTNING OG SIGNERING AV REDEGJØRELSE

Bravida Norge AS sin redegjørelse er forankret og besluttet i styret og i Bravida Norges ledergruppe, som skal sikre at pliktene overholdes iht Åpenhetsloven.

Dato 12.06.2024

Styret i Bravida Norge AS

Per Evert Mattias Johansson
Styreleder

Åsa Cecilia Neving
Styremedlem

Eldar Buttedal Haugen-Lossius
Styremedlem

Jonas Strand
Styremedlem

Samir Zeljkovic
Styremedlem

Geir Gjestad
Styremedlem

Tore Bakke
Administrerende direktør

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer